

NEUROWIEDZA

NEWSLETTER O NEURORÓŻNORODNOŚCI
VOL. 4 / LUTY 2025

mgr Julia Chmielewska

Dział Rozwoju Pracowników

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Zaburzenia mowy i specyficzne trudności w uczeniu się

Witamy w czwartym wydaniu NeuroWiedzy! Tym razem skupimy się na zagadnieniach dotyczących zaburzeń mowy i specyficznych trudności w uczeniu się. Przyjrzymy się ich specyfice, wpływowi na codzienne życie oraz strategiom wsparcia, które mogą pomóc osobom zmagającym się z tymi wyzwaniami.

Zaburzenia mowy

Zaburzenia mowy obejmują szeroką gamę trudności związanych z artykulacją, płynnością oraz rozumieniem i formułowaniem wypowiedzi. Najczęściej spotykane to:

- **Dyslalia** – problemy z artykulacją, często wynikające z nieprawidłowej budowy narządów mowy, np. seplenienie.
- **Jąkanie** – zaburzenie płynności mowy, charakteryzujące się powtarzaniem sylab, długimi pauzami lub blokami.
- **Afazja** – utrata zdolności mówienia lub rozumienia mowy, zwykle po uszkodzeniu mózgu.
- **Mutyzm** – brak mowy lub jej ograniczenie, mimo rozumienia mowy innych. Może być wybiórczy (mutyzm selektywny) lub całkowity.
- **Dyzartria** – zaburzenia artykulacyjne wynikające z uszkodzeń układu nerwowego, np. w wyniku porażenia mózgowego.

Wpływ na codzienne życie

Zaburzenia mowy mogą znacząco wpływać na codzienne funkcjonowanie. Osoby z jękaniem mogą unikać sytuacji wymagających mówienia, co prowadzi do izolacji społecznej i obniżenia samooceny. Afazja może utrudniać komunikację z rodziną i przyjaciółmi, co prowadzi do frustracji i poczucia bezradności. Dyzartria może wpływać na zdolność do wykonywania codziennych czynności, takich jak rozmowy telefoniczne czy zakupy.

Wsparcie

- **Terapia logopedyczna:** Regularne sesje z logopedą mogą pomóc w poprawie artykulacji i płynności mowy.
- **Technologie wspomagające:** Aplikacje mobilne i oprogramowanie komputerowe mogą wspierać terapię mowy, np. poprzez ćwiczenia artykulacyjne.
- **Komunikacja alternatywna:** Używanie gestów, języka migowego lub komunikatorów może pomóc w porozumiewaniu się.
- **Tworzenie środowiska wolnego od presji,** gdzie osoba może czuć się komfortowo podczas mówienia.

Specyficzne trudności w uczeniu się

Specyficzne trudności w uczeniu się dotyczą trudności w przyswajaniu wiedzy i umiejętności, pomimo prawidłowego rozwoju intelektualnego. Do najczęstszych należą:

- **Dysleksja** – Trudności w czytaniu, objawiające się wolnym tempem, błędami w rozumieniu tekstu i problemami z intonacją.
- **Dyskalkulia** – Trudności w rozumieniu pojęć matematycznych, liczeniu i przetwarzaniu informacji liczbowych.
- **Dysgrafia** – Problemy z pisanem, w tym nieczytelne pismo, błędy ortograficzne i trudności w organizacji tekstu.

Wpływ na codzienne życie

Specyficzne trudności w uczeniu się mogą prowadzić do trudności szkolnych, co z kolei wpływa na samoocenę i motywację do nauki. Dzieci z dysleksją mogą unikać czytania na głos, co prowadzi do izolacji w klasie. Dysgrafia może powodować frustrację z powodu nieczytelnego pisma i trudności w wykonywaniu zadań pisemnych. Dyskalkulia może utrudniać codzienne czynności, takie jak zarządzanie budżetem domowym czy obliczanie reszty w sklepie.

Wsparcie

- Indywidualne podejście edukacyjne, uwzględniające mocne strony ucznia: Dostosowanie metod nauczania do potrzeb ucznia, np. poprzez dzielenie zadań na mniejsze etapy i stosowanie wizualnych podpowiedzi.
- Stosowanie metod multisensorycznych (np. łączenie wizualizacji z ruchem).
- Terapia pedagogiczna: Regularne sesje z terapeutą mogą pomóc w rozwijaniu umiejętności szkolnych i radzeniu sobie z trudnościami.
- Wsparcie emocjonalne: Pomoc psychologiczna może być kluczowa w radzeniu sobie z frustracją i niską samooceną.

Rola otoczenia w zaburzeniach mowy i specyficznych trudnościach w uczeniu się

Kluczowe znaczenie w procesie wsparcia ma świadomość i zaangażowanie otoczenia. Rodzice, nauczyciele i rówieśnicy mogą stworzyć przestrzeń sprzyjającą rozwojowi, gdzie błędy są postrzegane jako naturalna część nauki.

Zrozumienie tych zaburzeń i odpowiednia reakcja na potrzeby osób neuro różnorodnych to krok w stronę bardziej inkluzywnego społeczeństwa. Pamiętajmy, że każda osoba ma unikalne możliwości i potencjał, które warto wspierać.